

به نام خدا

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی البرز
بیمارستان آموزشی درمانی کوثر

مراقبت از سوند ادراری

تهیه کننده: صدف صفی خانی

واحد ارتقاء سلامت

گروه هدف: کارکنان

بهار ۱۴۰۴

شماره تماس: ۳۴۲۸۴۷۶۰-۶۱

داخلی ۱۱۷

نکات کلی درباره استفاده از سوند ادراری

نکات زیر را دنبال کنید تا عمر سوند خود را افزایش داده و شانس ابتلا به عفونت را کاهش دهید:

- از حمام کردن پرهیز کنید اما هر روز دوش بگیرید. در اولین روزهای استفاده از سوند سوپراپیویک، از یک باند ضد آب در هنگام دوش گرفتن استفاده کنید.
 - پس از بهبود زخم، می توانید طبق معمول دوش بگیرید اما از صابون های معطر پرهیز کنید.
 - هر از گاهی لوله را از نظر خم شدگی یا پیچ خوردگی که می تواند مانع از خروج ادرار شود، چک کنید.
 - از هیچ گونه محلول شستشو یا پودری در اطراف محل ورود سوند به بدن استفاده نکنید.
 - کیسه را هر ۲ تا ۴ ساعت یک بار یا زمانی که به نیمه رسیده است، تخلیه کنید.
 - کیسه تخلیه را پایین تر از مثانه نگه دارید تا زهکشی به خوبی انجام شود.
- دستان خود را پیش و پس از تماس با کیسه تخلیه بشویید.

منبع: داخلی جراحی برونر و سودات

نحوه تعویض کیسه تخلیه

در طول روز از کیسه تخلیه متصل به پا و هنگام خواب از کیسه تخلیه شب استفاده می شود. برای تعویض کیسه به موارد زیر نیاز است:

- کیسه تخلیه تمیز
- صابون
- دو پد الکلی

برای تعویض کیسه، باید این ۹ مرحله طی شود:

1. دستان خود را صابون و آب گرم بشویید.
2. داخل کیسه را با صابون و آب خنک بشویید (آب گرم ممکن است به کیسه آسیب برساند).
3. کیسه را با آب خنک بشویید تا تمام صابون خارج شود.
4. یک فنجان آب خنک را با یک فنجان سرکه سفید مخلوط کنید.
5. کیسه را تا نیمه با محلول سرکه پر کنید، سپس تکان دهید.
6. کیسه را ۱۵ تا ۳۰ دقیقه رها کنید.
7. کیسه را خالی کنید و با آب خنک بشویید.
8. کیسه را آویزان کنید تا خشک شود.
9. دوباره دست های خود را بشویید.

سوند ادراری یا کاتتر ادراری به خروج ادرار از بدن، هنگامی که فرد نمی تواند خودش این کار را انجام دهد، کمک می کند.

استفاده از سوند، دلایل بسیاری می تواند داشته باشد: پس از جراحی، در برخی درمان های سرطان یا در صورت انسداد مجرای ادراری (لوله ای که ادرار را از مثانه به خارج از بدن حمل می کند).

یکی از رایج ترین مدل ها، سوند فولی است. این سوند یک لوله باریک است که از مجرای ادراری وارد می شود و وارد مثانه می شود.

انتهای سوند در داخل مثانه، دارای یک بالون پر از آب برای کمک به نگه داشتن آن در جای خود است.

در انتهای دیگر، در خارج از بدن، یک کیسه تخلیه، ادرار را جمع آوری می کند.

اگر مجرای ادراری آسیب دیده باشد، ممکن است به جای این سوند، نیاز به یک سوند سوپراپوبیک است.

این سوند از طریق یک سوراخ کوچک در نیمه تحتانی شکم، وارد می شود.

از آنجا که سوند از خارج بدن، وارد بدن می شود، تمیز نگه داشتن آن مهم است.

میکروب هایی که وارد بدن می شوند، باعث عفونت می شوند

نحوه تمیز کردن سوند ادراری

در بهترین حالت، سوند باید روزی دو بار تمیز شود، یک بار در صبح و بار دیگر در عصر. برای این کار به موارد زیر نیاز خواهد

- پارچه تمیز
- حوله تمیز
- صابون ملایم
- آب گرم

سپس باید این هفت مرحله طی شود:

1. دستان خود را با صابون و آب گرم بشویید.
 2. سوند را از محلی که وارد بدن می شود بگیرید، تا هنگام تمیز کردن، آن را خیلی نکشید.
 3. با دست دیگر، از یک پارچه صابونی برای پاک کردن لوله سوند استفاده کنید. از جایی که سوند وارد بدن می شود شروع کنید و به طرف پایین، به سمت کیسه تخلیه تمیز کنید. این کار به جلوگیری از ورود میکروب ها از لوله به داخل بدن کمک می کند.
 4. از یک پارچه صابونی برای تمیز کردن ناحیه اطراف سوند در محل ورود آن به بدن استفاده کنید.
- برای مردانی که از سوند فولی استفاده می کنند: از سر آلت تناسلی، جایی که سوند وارد می شود، شروع کنید و تا مقعد تمیز کنید. این کار از انتشار میکروب ها به داخل مجرای ادراری جلوگیری می کند برای زنانی که از سوند فولی استفاده می کنند: از جایی که سوند وارد مجرای ادراری می شود، شروع کنید، مطمئن شوید که لب های فرج را جدا کرده اید و به طرف عقب، به سمت مقعد تمیز کنید. این کار از انتشار میکروب ها به داخل مجرای ادراری جلوگیری می کند

برای سوند سوپراپوبیک: ناحیه ای از شکم را که در اطراف محل ورود سوند است، تمیز کنید

- هرگونه صابون باقی مانده را با آب بشویید، سپس خودتان و سوند را با یک حوله تمیز، خشک کنید. اگر سوند سوپراپوبیک دارید، باند جدید بگذارید.

- پارچه و حوله را در لباسشویی بگذارید و تا زمانی که تمیز نشده اند، از آن ها استفاده نکنید.

دوباره دست های خود را بشویید.

هم زمان با تمیز کردن، به علائم وجود عفونت در اطراف محل ورود سوند، مثل تورم، قرمزی، چرک یا درد توجه کنید.

در صورت مشاهده هر یک از این علائم، با پزشک خود تماس بگیرید

زمان تماس با پزشک

در صورت خارج شدن سوند، لازم است با پزشک تماس گرفته شود.

تلاش نکنید خودتان لوله را سر جایش قرار دهید.

در صورت بروز موارد زیر نیز با پزشک مشورت کنید:

- وجود لخته های خون یا خون قرمز روشن در ادرار
- ادرار تیره با بوی شدید و تب
- نبود هیچ گونه ادرار یا وجود ادرار کم
- درد در شکم